

1662.

1. Gregel, Ernestus: De mandato.
  2. Feltinger, Johann Paulus: De origine, progressu et fatali
rerum publicarum periodo.
  3. Franck, Joh. Guolfang: De antro de Kied licita.
  4. Gundling, Wolffgangus: Titi Flavi Donitiani, principis
... defunctis.
  5. Kragen, Magnus: De appetitione
  6. Ludwells, Wilhelmus: De officio iudicis in poenis
remittendis vel mitigandis
  7. Ludwells, Wilhelmus: De mutuo.
  8. Reiser, Johann Philippus: De maiorennitate ex indulgentia
gaet Stoll, Johann Philippus: De iure retractus gentilitii.
- 2 Sampl.

1663.

1. Herwartus, Philippus Christophorus: De pluralitate voto
vnu.

1663.

2. Metzger, Johann Christian: De alienatione rerum libera
  3. ab Schmid, Johann Georgius: De rebus censura nullius
- 7 Blatt.

1664.

1. Buringer, Johann Caspar: De arresto rerum.
2. Gregel, Eusebius: De jure liberarum in imperio Romano-Germanico civitatum.
3. Peretschauer, Nicolaus: De familia.
4. vom Roeme, Erius: De proxenctis et proxenctibus

1665.

1. Gregel, Eusebius: De domicilio
2. ~~Georg~~ Glorin, Antonius Thauricus: De materia appellationum ab interlocutoris imprimis iis, quae vim definitivam habeant, breviter delineata.
3. Leipoldus, Paulus: De pacto univocis prolium

1665

4. Braun, Philippus Tacubus : De jumento nigrorum
super contractibus non retractandis praestito.

5. Schmitt, Johannes Philippus : De errore calculi.

16
 2.
 3.
 16
 1.
 2.
 3.
 4.
 16
 1.
 2.
 3.
 4.

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

I. N. D. N. J. C.

40

1718.

DISPUTATIO INAUGURALIS

De

AVTOΔΙΚΙΑ

LICITA

*vindicta
privata*

SEU

Quando sibi ipsi Jus dicere
sit permissum.

1662

3

Quam

SUPREMI NUMINIS ANNUENTE GRATIA,

Decretò & Autoritate

MAGNIFICI, NOBILISSIMI,

AMPLISS. ATQ; CONSVLTISSIMI

CTORUM ORDINIS

in Celeberrimâ, quæ est Altdorffl-Nori-
corum Univerſitate

PRO LICENTIA

Summos in utroque Jure consequendi

Honores ac Privilegia Doctoralia

Solenni Eruditorum Disquisitioni subjicit

JOH. GUOLFGANG. Franck/

BARUTHO-FRANCUS.

Ad diem 13. JUNII, ANNO M. DC. LXII.

ALTDORFFI, Typis JOHANNIS GOEBELII.

SERENISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO, DOMINO

CHRISTIANO
ERNESTO,

MARCHIONI BRANDEBUR-
GENSIUM, MAGDEBURGENSIUM,
PRUSSORUM, STETINENSIVM, POMERANO-
RUM, CASSUBIORUM, VANDALORUM, Nec Non
SILESIORUM, CROSSENSIVM Ac JEGERN-
DORFFENSIVM DUCI, BURGGRAVIO NORI-
BERGENSI, PRINCIPI HALBERSTADIEN-
SIVM, MINDENSIVM Ac CA-
MINENSIVM, &c.

PRINCIPI AC DOMINO SVO
CLEMENTISSIMO, MVNI-
FICENTISSIMO,

HOC. QVALECV NQVE. MONVMENTVM.
SVBIECTISSIMÆ. DEVOTIONIS.

Vt. Et.

HVMILLIMÆ. GRATITVDINIS.
ERIGIT. AC. SVSPENDIT.

SERENITATI EJVS

SVBIECTISSIMVS

JOHANN. GUOLFGANGVS *Frank.*
AUTOR.

F. N. F. C.
Procemium.

Eminem sibi ipsi jus dicere vel iudicem esse posse, generali juris præcepto sancitum est. *l. unica C. ne quis in sua caus. jud. vel jus sibi dic.* Quod & verum est, sive quis via juris vel facti procedat *l. 10. ff. de juridict. l. 13. ff. quod metus caus.* Quippe, quod admodum iniquum sit in re propria cuiuspiam sententiæ tribuere licentiam

d. l. unic. C. ne quis in sua caus. jud. cum omnes homines à natura plus sibi quam aliis faveant, suæque potius quam aliorum utilitati studeant: quæ affectio, iudicandi sinceritatem corrumpit ac multum impedit *c. quatuor. ix. q. 3.* Ipsa quoque civilis repugnet ratio, ut idem vice partis & iudicis simul fungatur ac sibi ipsi imperet vel prohibeat *l. 13. §. 4. ff. ad sci. Trebell.* Quæ juris prohibitio in tantum procedit, ut nec consensu partium quispiam in re propria sententiam dicere possit. *l. pen. ff. de recept. qui arbitr.* Si verò de facto, hanc sibi quis vindicaverit jus dicendi licentiam, sententia ipso jure erit nulla arg. *l. fin. C. si à non compet. iudic.* vid. Vantius *de nullit. process. ac sentent. sub titul. de nullit. ex defectu juridict. num. 94.* cum à non iudice & carente jurisdictione dicatur esse lata. Cardin. Tusch. *in practic. conclus. Tom. 1. concl. 383. sub lit. 1.*

Ne autem per viam facti sibi quispiam in propria causâ jus dicæ vigor iudiciorum, jurisq; publici tutela in medio est constituta *l. 14. C. de judic. cum non singulis concedendum, quod per Magistratum publicè fieri potest, ut occasio majoris evitetur tumultus. l. 176. ff. de Reg. Jur.* Illi ipsi verò, qui per hanc viam facti, jus dicendi potestatem sibi propria auctoritate arrogare præsumperint, pro diversâ

facti qualitate, non tantum jus crediti, quod habuere, amittunt, d. l. 13. ff. quod metus causa. (quam juris dispositionem ubique locorum abrogatam esse, asserere intutum est, teste Dn. Carpov. in decis. Illust. Sax. 269. n. 21.) Sed etiam ob vim privatam & publicam tenentur l. 7. juncta l. fin. ff. ad L. Jul. de vi privat. r. r. ff. ad L. Jul. de vi public. Quin imo, juxta Constitutiones Imperii, utpote quibus Judicia illa, quae *Selbgericht* nostri appellant, tanquam pestes pacis publicae perniciosissimae, admodum invisa sunt, gravissimis coercentur poenis. vid. *Recess. Imper. de Anno 1495. sub Rubrica der Königliche Landt-Frieden*. Verum enim vero, quamvis omni jure sit prohibitum, ne quis lites, quas cum alio habet, propria auctoritate decidendi sibi arripiat potestatem, vel in propria causa via facti jus dicat: Speidel. in suo *Speculo Iuridico-Historico-Politicarum observat. sub voce Faust und Kolben-Recht*, casus tamen nonnulli sunt speciales, in quibus jus sibi dicere jure permissum est. Cum autem haec materia (quae non cuivis obvia) per totum ferme jus adeo diffusa, ut intra justos disputationis cancellos se coarctari vix patiantur; proinde impresentiarum casus tantum praecipuos, viam exprimentes facti, pertractabo: nullus dubitans, quin aequus lector ipsius tractationis quaesitam breviter non sit improbaturus, a quo etiam, si alicubi erravero, placidam haud reformido censuram. DEUS ANNUE COEPTIS!

Thesis I.

Non nemini forsan Thematis mei inscriptio, quam harum pagellarum prima exhibet facies, videbitur peregrina. Verum cum leges nostrae vocabula illa, quae diversi, a Latino, sunt idiomatis, non adeo abhorreant, ea propter illis uti nec mihi religioni potuit esse. Et hoc ipsum patefcit, ex plurium vocabulorum peregrinorum in jure nostro non inusitatorum congerie, quibus magis nominis Jcti uti non erubuere. Quid autem illa ipsa vocabula peregrina in linguae latinae admittantur consortium, id praeprius ob illius linguae contingit penuriam, cum ipsa res, quae tractatur, suo proprio nomine & appellatione determinari nequit. arg. l. 3. & 4. ff. de praescrip. verb. Proinde quoque sufficiat, quod mei Thematis inscriptio, cum ipsa re & materia, de qua tracto, aptissime con-

conveniat, licet ipsum vocabulum *ἀντοδύνας*, in toto jure nostro inveniri non detur; quia verba rebus, non res verbis delevire debent. vid. Barbof. Locupletat. *axiom. 6. sub voce. Verbum.* Cùm autem vocum maxima sit virtus & potestas, idcirco vestigiis ICtorum insistens l. 1. §. 1. ff. de pact. l. 9. de Verb. signif. præprimis in etymon vocabuli *ἀντοδύνας* inquiram, quod, cum per se sit manifestum, paucis absolvam. Natales suos ducit ex linguâ græcâ & descendit à pronomine demonstrativo *ἀντὸς ipse* & suo primitivo *δύναμις*. Hinc *ἀντοδύναμις* dicitur ille, qui se ipso uritur iudice, Johann Scapula in *Lexico Græco-Latino sub voce δύνω*.

II. Varia quoque Synonyma, quæ Thematis in scriptioni, suo modo conveniunt, ex legibus & Doctorum scriptis adduci possent, cujus nobiliora hic annotare lubet. Dicitur, Sibi jus dicere in l. 13. ff. quod. metus causa l. 2. §. 2. quod legator. l. unic. C. ne quis in sua causa iud. vel jus dic. (quæ verba omnem *ἀντοδύνας* speciem exhaustiunt.) Sine iudice se vindicare in Rubricâ Cod. quando liceat unicuiq. sine iud. se vind. Ultio in l. 14. C. de Iudæis, l. 1. C. quando lic. unic. sine iud. facultas resistendi d. l. 1. C. eod. tit. Judicium, quod appellatur *Selbgericht*, de quo passim in Constitutionibus Imperii fit mentio. Faust. Keutter und Koiben Recht de quo Speidel. in *spec. observ. seipodúna* seu monomachia de quâ Dn. Rittershus. beatæ memoriæ, in hâc almâ Universitate quondam Antecessor nunquam satis laudatus in *partit. Feudal. lib. 2. cap. 10. quest. 28. & seqq.*

III. Sicut autem illa verba *sibi jus dicere*, in jure nostro implicat homonymiam, ita etiam vox *ἀντοδύνα* eundem incidit labyrinthum. Et quidem accipitur vel PROPRIE vel IMPROPRIE. PROPRIE rursùm quadrupliciter.

I. LATISSIME pro quâvis jus sibi dicendi arreptâ facultate, sive illa spectet ad jurisdictionem contentiosam sive voluntariam. Non enim juris est incerti, plerosque actus, qui voluntariæ sunt jurisdictionis, quemlibet Magistratum in propriâ suâ causâ licitè exercere posse. l. 3. & 4. ff. de Adopt. l. 2. ff. de Offic. Presid. Vid. Dn. Reinckingk. in *tract. de Regim. Secul. & Eccles. Rom. Imp. lib. 2. class. 2. cap. 17. num. 11.* Quamvis autem illi ipsi actus, qui voluntariæ sunt jurisdictionis, de regulâ illâ universali prohibitorîâ, cujus in præmio facta est mentio, non

sint. Oldendorp. in *Progymnasii. act. forens. class. 2. action. 2. n. 2.* quod luculenter evincitur argumento *tot. tit. C. ne quis in sua caus. jud.* cujus sedes ordinaria inter illos est relata titulos, in quibus tantum de jurisdictione tractatur contentiosa: Nil tamen est absurdum, quod etiam jurisdictio voluntaria, quam Magistratus in propria exercet causa, ad *avrodinlav* seu propriam jus sibi dicendi facultatem, suo modo referatur, quippe quod non minus ille, qui jurisdictionem voluntariam, quam qui expedit contentiosam, jus dicendi officio fungi non incongrue dici possit. 2. LATIUS pro ea propria jus sibi dicendi arrepta facultate, qua est tantum jurisdictionis contentiosae, sive illa per viam facti sive juris exerceatur *tot. tit. C. ne quis in sua causa judic. vel jus. dic.* 3. STRICTE pro ea propria jus sibi dicendi facultate, qua quidem spectat ad jurisdictionem contentiosam, sed tantum exercetur per viam facti *l. 13. ff. quod met. causa. l. 1. §. 2. ff. quod legator.* Et haec acceptio hujus est loci. 4. STRICTISSIME pro illa jus sibi dicendi arrepta facultate, qua & jurisdictionem concernit contentiosam & solum expeditur per viam juris. *l. 10. ff. de jurisdic.* IMPROPRIE vero sumitur, quando propria alicujus conscientiae aliquid in judicio dicendum relinquitur, ut illam juramento purget ac exoneret, quo casu sibi ipsi quis iudex quodammodo constitui dicitur *in l. 32. C. de fideicommiss. Wefenbec. in paratit. ff. quar. rer. actio non detur.*

I V. Ita quoque terminus, LICITA, non unam eandemque admittit significationem. Quoddam enim a jure verè licitum esse perhibetur: quoddam verò tantum *κατὰ δόξαν* & per falsam opinionem pro licito habetur, in qua posteriori significatione terminum illum non accipio. Id verò, quod a jure verè licitum perhibetur, rursus duplicem repraesentat significationem. Interdum enim licitum dicitur id, quod ex omni parte rectum piumque est, etiam si aliud quid fieri possit laudabilius, in quo significatu accipitur *in l. 1. §. licet ff. de periculo & comm. rei venditae.* Alias quoque licitum aliquid dicitur, non quod in foro conscientiae, salva pietate & officiorum regulis fieri potest, sed quod apud homines in foro externo poenae non subiacet. *l. 42. ff. de ritu nupt. l. 14. §. 14. de Religiosis.* Et in hoc duplici sensu *avrodinlav* licitam esse dici potest; in quibusdam enim casibus est ex omni parte pia ac recta; in quibusdam verò tantum in foro soli permilla, ut

qui-

quidem ille, qui eâ utitur, nullam incurrat pœnam, quamvis in foro Poli non omnimodò sit excusabilis. arg. l. 4. C. ad L. Jul. de adult. Proindè quoque viâ juris quàm facti procedere sapissimè in conscientia tutius ac civilius esse poterit. Wefenbec. part. 3. consil. 109. n. 84. Colerus de process. execut. part. 1. cap. 5. n. 59. Sichard. ad l. 5. C. de legat. n. 12.

V. Absolutâ homonymiâ ad ipsam rei propositâ descriptionem me accingam, quæ est *facultas, propriâ autoritate id, quod sibi debetur, ipso facto persequendi, jure permessa*. Dixi ipso facto, quod fit, manum injiciendo in rem vel personam, eas vel detinendo, occupando vel sistendo, repellendo. Coler. de process. execut. in prefat. n. 32. Gilhauf. in arb. judic. cap. 10. § 1. n. 5. Addidi propriâ autoritate persequendi, quæ verba denotant, quando quispiam id, quod sibi debetur, non ab illo qui debet, vel eo recusante, non per judicem sed semetipsum extra judicium reposcit ac exigit. Hinc notabiliter in definitione ACTIONIS, quæ traditur in princ. Instit. de actionibus, adjecta conspicitur vocula, IN JUDICIO, quâ restringitur præcedens verbum PERSEQUENDI tantùm ad persecutiones judiciales, quæ publicâ judicis autoritate instituuntur, & ab extrajudicialibus, quibus propriâ autoritate, certis quibusdam casibus, jus nostrum perlequi concessum est, discriminatur. Excell. Dn. D. Ludvvel. in comment. ad Instit. in princ. Inst. de action. ad verbum persequendi.

VI. Consideratis iis, quæ ad generalem spectant cognitionem, nunc ad ipsas progrediar causas. Cùm autem hæc propria jus sibi dicendi facultas potissimùm in personarum ac famæ nec non rerum tuitione ac persecutione consistat, neminem latebit, quod de jure naturæ se suumque corpus ac famam, adversus vim, propriâ autoritate defendere liceat l. 3. ff. de Instit. & jure. junctâ l. 9. ff. de manumiss. vindict. Adeò, ut si quis se non defendat & occidatur, se ipsum interfecisse & in foro conscientie reum homicidii constituisse videatur. D. Gracke in tract. de autoritate privatâ clas. 1. c. 3. n. 4. Proindè non tantùm juris permiffivi; sed etiam quodammodò præceptivi est. Rerum autem defensio & persecutio æquè ad jus naturæ referri potest, cùm illo jure, omnia erant communia, idcirco etiam illo ipso jure sibi eas res, tanquam communes, vindicandi & persequendi quodammodò concessâ fuit facultas. Postmodùm etiam, exortis

exortis inter homines diffidiis, & distinctis rerum dominiis, illa ipsa rerum persecutio, juris gentium esse cepit. Cum enim legitimis jure gentium proditis acquirendi modis, sibi quispiam rem quandam appropriaverit, nec illa invito rursus auferri potuit, sed jus gentium vim illatam, propria auctoritate repellendi facultatem concessit. *l. 1. § 27. ff. de vi & vi armata*. Sic quoque varia, rerum tuendarum causa, jure gentium adinventata sunt remedia extrajudicialia, cum in finem, ne quispiam diutius divexaretur in judicio, quod sepiusculè eludi solet, non tantùm à reis, varia quærentibus subterfugia, sed etiam ab ipsis Magistratibus, suum implorantibus auxilium denegantibus vel frustrantibus. Quò referri possunt jus retentionis ac repressaliarum, de quibus infra dicendi locus erit. Et hanc jus suum persequendi facultatem, sibi quispiam tùm temporis eò magis propria auctoritate arripere potuisse dicendum, cum nondum Magistratus erant constituti: fuisset enim absurdum & planè frustraneum, jura quædam prodita fuisse, illa si nemo tueri potuisset. *arg. l. 2. §. 12. de Orig. jur.*

VII. Et hæc personarum rerumque, adversus omnem violentiam injustam, necessaria defensio, non tantùm jure naturæ & gentium est introducta, sed etiam jure Canonico. *c. jure naturale 7. dist. 1. nec non Civili d. 1. 3. ff. de just. & jur. d. l. 1. §. 27. de vi & vi armata. l. 1. c. unde vi, recepta & approbata*. Proinde defensio, maximè quæ concernit ipsum corpus, nullo jure positivo tolli, benè tamen restringi & qualificari potuit. *vid. Barbos. ax. 1. sub voce Jus Naturale*. Cum in iis, quæ lex naturæ vel gentium præcipit vel prohibet perlegem civilem nulla possit fieri mutatio §. 11. *l. de I. N. G. & Civ. vid. Magnif. Dn. Rebhan. ICTus famigeratissimus, Comes. Palat. Cæsar. necnon in almâ Argentoratensium Universitate antecessor Senior, Præceptor ac Promotor meus multis nominibus ætatèm venerandus, suscipiendus in Paralipom. Majerian. decad. 6. quæst. 1. num. 23.*

VIII. Nec minus consuetudine introduci potest, ut sibi ipsi quis jus dicere queat. *Gail. pract. Obs. lib. 1. obs. 1. n. 18. Tusch. pract. concl. Tom. 4. concl. 407. n. 3. lit. I. cum parem habeat vim cum ipsa lege l. 32. §. 1. ff. de legibus. & licet sit prava, nihilominus tamen, quoad pœnam temporalem de illicito licitum facere potest Card. Tusch. tom. 2. concl. 806. n. 21. & 22. lit. C.* Hæc ipsa consuetudo, licitum fecit pessimum

peffimum illum Germanorum morem, quo injurias olim dirimebant ferro: quam propriam juris dicendi arceptam facultatem in tantum invaluisse scribitur, ut nec Principis imperio, nec legum autoritate per sexcentos ferme annos aboleri potuerit. *Besold. in Thesaur. pract. sub voce, Selbgericht. Speidel. in specul. Observ. sub voce Jehd in addit.* Origo autem horum singularium certaminum non aliunde processisse videtur, quam quod olim Germani, ante susceptum Christianismum, nullo ordine servato, hinc inde dispersi vagari & quasi ex raptu vivere solebant. Hinc apud Velleium Paterculum *lib. 2.* mirantur Germani, cum Romanæ jurisdictionis ordinem & formam conspicerent, quod injuriæ justitiâ terminarentur, & ea, quæ solita sunt armis dirimi, jure finirentur, vide *Dn. Rittershuf. in part. feudat. lib. 2. cap. 10. quest. 30. & seqq.*

IX. Huc quoque referendum est Pactum sive conventio, quâ creditori, post moram debitoris non solventis, propriâ autoritate ingrediendi ac occupandi possessionem rerum sibi hypothecatarum, conceditur jus ac potestas. Quamvis autem nonnulli ex Doctoribus, de hujus pacti validitate non parùm dubitare soleant nihilominus tamen, cum textus in *l. 3. C. de pignor. junctâ l. 11. C. de pignorat. act.* satis claros & apertos ob oculos habeamus, non est, quod nos ab affirmativâ dimovere poterit: qui enim cum textu navigat, securus navigare dicitur, *Reinckingk. in tr. de Regim. Secul. & Eccles. R. 1. lib. 1. class. 4. cap. 19. n. 21.* De quo articulo juris videatur latissimè *Colerus de process. execut. part. 1. cap. 5. n. 14. & seqq. Sichard. ad d. l. 3. C. de pign. n. 10.* frustra dissentiente *Bachovio in tract. de pignoribus & hypothec. lib. 3. cap. 21.* Non tamen illa facultas ingrediendi, in effectum deducta, veram operatur possessionem, sed tantum nudam detentionem: Possessionem enim, ut adipiscamur, accedat oportet autoritas judicis. *d. l. 3. C. d. pignor. vid. Bachov. ad Treutl. vol. 1. disp. 11. thes. 5. lit. E.*

X. Sicuti autem conventionione Creditoris, licentia propriâ autoritate ingrediendi fundi possessionem dari: Ita quoque à testatore quodam, in ultimâ voluntate ritè ordinatâ, illa concedi potest. *Clarus in §. Testamentum quest. 68.* In tantum, ut etiâ jamdum aditâ hereditate & apprehensâ ab herede rei legatæ possessione, illam Legatarius propriâ autoritate occupare possit, quod aliâs jure prohibitum est. *Sichard. ad l. 5. C. de legat. n. 11.*

B

XI. Hifce

XI. Hisce causis accedit quoque impulsiva, quæ est necessitas & publica & privata utilitas: hæ enim, propriæ authoritati aliquid indulgendum esse, suadent. Præprimis autem illæ sese exerunt, cum deest iudicis copia. Hæc enim si deficit, rationi non est inconueniens, reuerti ad primæua jura naturæ vel gentium, quibus licitum fuit authoritate propriâ jus suum persequi. Card. Tusch. *pract. conclus. Tom. 1. concl. 33. n. 4. lit. B.* & hoc ipsum quoque juri civili non repugnat, *arg. l. 54. C. de decurionibus.* Lex enim, prohibens sine iudice jus suum consequi, non aliter commodè potest intelligi, quàm ubi iudicis adest copia. Hæc autem nobis deest vel MOMENTANEÈ vel SUCCESSIUE. Illo respectu, quando iudex absque periculo ac damno expectari nequit, quippè cum sit melius, intacta sibi seruare jura, quàm post vulneratam causam querere remedium. *l. 1. C. quando licet unicuique, sine iudice se vindicare.* Præprimis ubi cunctatio posset adferre periculum irrecuperabile. *Oldendorp. in progymnas. forens. class. 2. act. 4 pag. mihi 158.* Hoc verò respectu, quando litigantes, aut nullum, siue de facto siue de jure, recognoscunt superiorem, qui jus & justitiam ipsis impertire possit: aut recognoscunt aliquem, sed tamen, vel ejusdem eluditur iudicium, vel ipsimet Magistratus justitiam implorantibus denegant vel frustrantur.

XII. Causam MATERIALEM quod concernit, notum est, eam esse vel SUBIECTIVAM vel OBJECTIVAM. Illa constituit SUBJECTUM, quod duplex est, ACTIVUM nempe: i. e. personæ, quæ *autodictar* exercere possunt: & PASSIVUM i. e. contra quas illa conceditur exercenda. Exercere autem illam possunt IN GENERE omnes, quibus injuria infertur vel illata est. Quod fit, vel DIRECTO vel INDIRECTO. DIRECTO, quando vel corpori, vel famæ vel rebus nostris quædam impingitur injuria. CORPORI nostro illa fit triplici modo. Primò, quando principalis injuriam inferentis est intentio, ut ipsum lædatur corpus: quod intendit homicida. Secundò, si principalis intentio eò fertur, ut quis suis tantum satisfaciat libidinibus & per hoc nostrum quasi lædatur corpus: quod intendit stuprator. Tertio, quando principalis est intentio, ut corpus aliqua tantum afficiatur molestiâ: quod intendit ille, qui quandam detrudat in carcerem: hic enim propter varia, quæ secum trahit, in-

com-

commoda, puta squalorem, frigus, tenebram, inediam, vocatur mala mansio. *l. si hominem ff. depositi*, magnum tormentum. *Gail. 1. observ. 26. n. 10.* & Spoliat carceratum liberâ potestate fruendi communis aëris & cœli, proindè quoddam servitutis genus dicitur *in l. 71. §. 2. de condit. & demonstrat.* FAMÆ fit injuria, quando probis & objectione alicujus criminis commaculatur. REBUS verò, illas injustè detinendo, rapiendo, aut illarum usum nobis impediendo ac inturbando. INDIRECTÈ nobis infertur injuria, quando conjuncti, sive jure sanguinis, societatis, subjectionis, amicitiae, sive latissimæ illius cognationis, quam natura inter omnes constituit homines, de quâ *in l. 3. ff. de justit. & jure*, offenduntur & læduntur. Proindè non tantùm consanguineos, subditos, amicos, socios, sed etiam extraneos defendere, & ab iis injuriam, corpori ipsorum illatam, propriâ autoritate licitè propulsare possumus. *c. dilecto x. de sentent. excommunic. in. 6.* Ad nos quoque redundat injuria illorum, qui hostes nostros eâ intentione adjuvant, ut ad nos opprimendos eò magis sint instructi, illis nimirùm subministrando arma & res alias, quæ tantùm in bello usui esse possunt: adversus hos enim æquè ac contra nostros hostes, qui directò nos oppugnant, bellum licitè movere possumus. *vid. Hugo Grotius de jure belli & pacis lib. 3. cap. 1. n. 5.* Nec minùs injuria, illata Legatis, ad principalem spectat, ab eoque vindicari potest. Hinc pàssim historiarum monumenta testantur, ob violatos legatos magna fuisse suborta bella, ac hodiernùm suscipi, experientia ipsa loquitur.

XIII. Removentur igitur omnes, qui impunè offendi possunt. Quodcumque enim offensio est licita, tunc quoque defensio est prohibita. *Barbos. Locuplet: lib. 11. cap. 1. ax. 1. videatur Consil. Criminal. Carol. V. art. 142.* Quorum in censu sunt Banniti, quibus quasi aqua & igne interdictum est, ita ut à nemine in clientelam, fidem & amicitiam recipi, nec non in rebus & personâ ab omnibus licitè offendi queunt. *vid. Cammer. Berichts Ordnung part. 2. tit. 9.* Idcirco Bannitus, si aggressus, se defendendo, occidat aggressorem, puniendus venit pœnâ homicidii ordinariâ. *Tusch. 10m. 2. concl. 130. n. 11.* Quòd autem bannitus se suaque defendere nequeat, id restringendum est tantùm ad ea loca, in quibus ille, qui in bannum declaravit, suam jurisdictionem exercere potest. Statu-

tum enim, quo concessum est, bannitum impunè offendi posse, stricti est juris, nec ultra statuentium territorium extendi potest, præprimis, quòd exorbitet à lege communi. *arg. l. fin. ff. de juridict.* Proindè, si, extra territorium bannientis, à quopiam bannitus offenderetur, ille sese licitè defendere possit, quippè, cum eo casu impunè offendi nequeat. Thom. Michaël *de Jurisdic. concl. 145. lit. C.* Quamvis autem, si extra territorium bannientis ab aliquo interfici bannitum contingeret, talis homicida pœnæ legis Corneliæ de Scauriis ordinariæ subijci nequeat: nihilominus tamen ob culpam, quâ vacare non potest, pro circumstantiis rerum, extraordinariâ aliquâ pœnâ gravari poterit. Card. Tusch. *Tom. 1. concl. 19. n. 13.*

XIV. Sunt autem quædam personæ, quæ propter potestatis suæ, quâ pollent, eminentiam, *àvrodinias* JURE SPECIALI exercere possunt. Illa ipsa potestas verò consideratur vel quatenus est SUMMA, vel tantùm SUBORDINATA. SUMMA POTESIAS rursum subdividi debet, quatenus vel ABSOLUTE, vel SECUNDUM QUID, est talis. Illo respectu summâ gaudent potestate, illi omnes, qui superiorem in suâ ditione, cui præsumt, recognoscunt neminem. Hoc verò respectu, omnes illi comprehenduntur, qui recognoscunt quidem superiorem, ratione tamen jurium & regalium, quæ ex singulari superioris concessione ipsis competunt, summam fermè potestatem in territoriis suis exercere queunt: Qualem habere dicuntur Principes & Status Imperii Romano-Germanici. Hinc nata vulgata illa Doctorum Theorica, quòd Status Imperii, in Territoriis suis, tantùm possint, quantum Imperator in universo Imperio, quam novissimè prolixè declaravit, Dn. Reinckingk. *in tr. de Reg. Secul. & Eccles. Rom. Imper. lib. 1. class. 5. cap. 6. per tot.*

XV. Summam igitur hanc potestatem habentes, injurias sibi illatas, armis quoque, propriâ auctoritate licitè vindicare & persequi possunt: cum non minus armis, quàm jure, jus nostrum persequi dicamur: vid. *in principio proem. Institut. Instrument. Pac. Cæsar. Svec. Osnabrug. art. 17. §. & nulli omnino.* Illi enim, qui absolute summâ præminent potestate, jure proprio & omnimodò jus habent movendi bellum. Bocer. *in tract. de bell. cap. 3. n. 5.* Proindè in omni superiorem recognoscente præsumitur bellum injustum Reinck. *in tr. de Reg. Sec. & Eccles. lib. 2. class. 3. cap. 1. n. 18.* Jus enim indi-

indicendi bellum spectat ad jurisdictionem supremam. Summa tamen hæc potestas de jure, non de facto, usurpari debet, quia attenditur id, quod de jure fit, non, quod de facto. Card. Tusch. tom. 6. concl. 674. num. 4. Quamvis autem Imperator Romanus summam in Imperio habere potestatem dicatur, nec non de jure communi, neminem in terris, nisi DEUM, recognoscat superiorem, provisione tamen speciali illa ipsa potestas, etiam quoad jus indicendi bellum, hodiernum multum est restricta: In eo quidem residet jus indicendi bellum, Gail. de Pac. Publ. lib. 1. cap. 4. Illud tamen sine suffragio Electorum exercere nequit, quod ex Capitulationibus Imperatorum passim apparet. Qui verò quasi summam præfulgent potestate, licet suo modo recognoscant superiorem, ad defensionem tamen sui, rerumque, etiam absque licentiâ superioris, si ejus copia haberi nequeat, propriâ autoritate arma expedire possunt, cum defensio sit de jure naturæ permixta. Card. Tusch. Tom. 1. concl. 35. num. 1. Ex quibus modò dictis deducitur, quòd, licet Status Imperii, autoritate propriâ regulariter neminem bello petere possint, aliàs enim in crimen fractæ pacis publicæ inciderent. Recels. Imper: de Anno 1495. nihilominus tamen in casu ubi Imperatoris copia & assistentia haberi nequit, propriâ autoritate bellum movere ipsis interdictum non sit. Quocirca in propriam & aliorum salutem milites licetè conscribere possunt, modò intra cancellos, in constitutionibus Imperii designatos, sese coerçant, vid. Recels. Imper. de Anno 1555. 1570. 1576. & seqq. Reinck. de Reg. Sec. & Eccles. lib. 2. class. 3. cap. 7. num. 20. & seqq.

X V I. Sunt quoque personæ, quibus ratione potestatis suæ, quam habent, subordinate, jure speciali sibi jus dicere permixtum est. Constat enim, quòd jure antiquo Dominis in servos propriâ autoritate eò usque favire licuerit, ut etiam ipsos occidere potuerint. §. 1. Instit. de his qui sui & alien. jur. Postmodum tamen, mitigatis hominum moribus, illa licentia, ad modicam tantum castigationem restricta fuit. l. unica C. de emendat. servor. Quæ materia à foro nostro recessit. Extenditur autem ad modernos nostros famulos & ancillas, quos delinquentes in officio, dominus castigare & percutere potest. Tusch. Tom. 1. concl. III. n. 10. Nec non ad subditos, quos, debita sua detrectantes officia, domini coercere possunt. Gail.

1. *obf.* 17. n. 8. Hinc quoque Status Imperii subditos refractarios armatâ manu, propriâ autoritate aggredi possunt, *Gail. de Pace Publice: lib. 1. c. 2. num. 20.* hoc enim spectat ad propriâ jurisdictionis executionem, *Magnif. Dn. Limnæus de jure Publico. tom. 5. addit. 2. ad lib. 4. cap. 8. num. 247.*

XVII. Ita quoque Patri liberos in potestate constitutos olim interficere licuit. *l. 11. de liber. & posthum.* Et quamvis ille juris rigor non sine ratione invaluerit, *arg. l. 22. § 4. ff. ad L. Jul. de adult: nihilominus tamen, cum patria potestas non in atrocitate, sed pietate consistere debeat, illud jus vitæ & necis, merito antiquatum est. l. 5. ff. ad Leg. Pompei. de parricid.* Jure tamen moderno, correctionis causa, moderatè illos castigare non est prohibitum, *l. 3. c. de patr. potest.* si verò ipse pater filium coercere nolle, ad Præsidentem seu Magistratum, qui merum mixtumve habet imperium, illum castigandum, secundùm modum pœnæ, quam ipse parens dictaverit, propriâ autoritate ducere potest, *d. l. 3.* Dubium tamen non est, si pater pœnam ipso delicto atrociorẽ irrogari voluerit, quin Magistratus illam mitigare ac delicto commensurare poterit. Est quoque in jure specialis notatus casus, quo Patri filiam, in domo suâ vel generi sui adulterantem & in ipso flagranti deprehensam delicto, in continenti propriâ autoritate interficere licet. *l. 20. l. 22. §. 2. l. 23. pr. ff. ad L. Jul. de adult. Gilhaus. ad Constitut. Criminal. Carolin. artic. 150.* Non tamen adversus solam filiam, adultero dimisso, vel vice versâ, hanc vindictam exercere, *l. 32. ff. eod.* sed utrumque, cujuscunque conditionis adulter fuerit, uno quasi ictu & impetu occidere debet, *d. l. 23. §. 4. ff. eod.* Patrem autem, si ultione ductus privatâ, ad interneccionem processerit, in foro conscientia fore tutum, nemo sibi persuadeat. Quamvis enim hæc ipsâ vindicta de jure civili sit permissa, proindè illam exercens à pœnâ civili præstetur immunis: per legem tamen civilem, pœna, quæ de jure divino privatam manet ultionem, aboleri non potuit. *Tusch. tom. 1. concl. 19. num. 99.*

XVIII. Licet autem de jure civili, uxor per conjugium in potestatem mariti non transeat, ad obsequia tamen domestica præstanda tenetur, *arg. l. 12. §. 1. c. de his qui potior. in pign.* Et respectu horum, maritus aliquam potestatem habet & licitè exercere potest, quæ

quæ potissimum in castigatione consistit modicâ. Card. Tusch. *tom. 1. conclus. 11. num. 4.* Non autem uxorem marito, sicut patri filiam, in adulterio deprehensam, in totum impunè propriâ auctoritate occidere licet. *l. 22. §. fin. ff. ad L. Jul. de adult.* quamvis in tantum ignoscatur illi, ut pœna remittatur ordinaria. *l. 38. §. 8. ff. eod. tit.* frustra Doctoribus, propter *l. 24. §. fin. eod. tit. & l. 3. §. 3. ff. ad Sct. Syllan.* dissentientibus. Sitamen adulterium est notorium, eam propriâ auctoritate maritus expellere potest. Beust. *intrañ. de Matrim. cap. 20.* Quoad adulterum verò, jura marito ad privatam vindictam plus laxarunt habenas, cum illum, si vilis fuerit persona, in flagranti delicto & quidem tantum in domo suâ, deprehensum, in totum impunè interimere permittant. *l. 24. ff. ad L. Jul. de adult.* Quod non tantum in vero, sed etiam præsumpto adultero procedit, per *Novell. 117. cap. ult.*

XIX. Non minus quoque propinquo seniori, in propinquum juniorem, *r. r. C. de emendat. propinq.* Patrono in libertum *l. 7. §. 2. de injur.* nec non Præceptori scholæ vel artificii in discipulum, *l. 7. §. ult. l. 6. ff. ad L. Aquil.* datur levis & probabilis correctio, quæ judicis relinquitur arbitrio. Tusch. *Tom. 1. concl. m. n. 6.* Illa ipsa castigatio verò, ex justâ causa, & animo monendi, docendi atque corrigendi, qui in dubio præsumitur, *arg. d. l. 2. §. 2. de injur.* non voluntate lædendi fieri debet, *l. unic. C. de emend. serv.* quæ ex facto à judice æstimabitur. *d. l. unic. C. de emendat. servor.*

XX. Contra omnes, qui inferunt aut inferre conantur injuriam, hæc propria juris sibi dicendi facultas exerceri potest. Personæ autem injuriam inferentes, ad duplicem referri possunt classem; quarum primam occupant PUBLICÆ, alteram verò PRIVATÆ. Adversus personas publicas, quoad modum persequendi, non indistinctè propriâ auctoritate datur vindicandi licentia. Nisi enim tam persona lædens quàm læsa supra se recognoscat neminem, persecutione bellica offensivâ injuria vindicari nequit. Quippè, cum persona lædens alterius potestati subjecta fuerit, tunc prius ipsius superior adeundus, ejusq; auxilium desuper implorandum, quo denegato, tunc demùm, tam adversus ipsam personam lædentem, quàm ejus superiorem, persecutio bellica licitè exerceri potest. Si verò persona læsa alteri subjectionem debuerit, æquè suum superiorem prius adire debet, antequàm ad illam persecutionem bellicam propriâ aucto-

authoritate proflire poterit: aliàs enim bellum esset injustum, & inferior teneretur ad damnum: Card. Tusch. *Tom. 1. concl. 37. n. 2.* Cæterum, si cuipiam, etiam privato, à personâ publicâ, licet nullum recognoscat superiorem, injuria aliqua realis illata fuerit, illa propriâ autoritate licitè repelli potest. Quapropter etiam adversus Imperatorem, vim injustam inferentem, se defendere licet. Hieronym. Treutler. *select. disputat. vol. 2. disp. 32. thes. 6. lit. f.* Quod autem de vi atroci & maximè illa, quæ inferitur corpori, intelligendum est: hæc enim, si mortis inducat periculum, omni jure propulsari potest. Sed preprimis aggressus cavere debet, ne defensio ad internegionem usq; procedat, quippè quòd harum personarum interitu, sæpissimè totius Reipublicæ perichitetur salus: proindè, cum eo in casu majus vertatur periculum, cautius quoque agendum erit. Bonorum autem & famæ tam stricta non est habendâ ratio: Ut enim aliqua parentum vitia ferenda, ita etiam aliqua Magistratum injuriæ, præsertim in casu ambiguo, tolerandæ sunt. Speidel. *in Specul. Jurid. observ. sub voce, Nothwehr.* Contra Officiales verdè alicujus Magistratus, quando nos offendere, vel non servato juris ordine, nostra bona rapere aut famam dilacerare ausi fuerint, nulla urgens obstat ratio, quin ab injuriis se, suaq; propriâ autoritate defendere liceat. *arg. l. 5. C. de jure fisci.* Adversus personam privatam, quæ nos offendit, quomodo & quatenus se vendicare liceat, ex infra dicendis apparebit.

XXI. Injuriam verdè inferunt non tantùm illi, qui aliquid non jure faciunt. *de quo supra thes. 12. dictum.* Sed etiam, qui id quod jure facere debeant, citra justam causam omittunt & denegant. Ita injuriam inferunt, qui nobis, tempore famis, denegant edulia ac cibaria, proindè illa propriâ autoritate licitè auferri possunt. *c. 3. x. de furt. c. discipulos. de consecrat.* Hieron. Treutler. *vol. 2. disput. 30. th. 3. lit. h. & ibid.* Bachov. Quod tamen intellige, si extrema fuerit fames, nec inopi suppetat pecunia ad coëmenda frumenta: justo enim pretio, tempore quoque famis, debent emi edulia *arg. l. 1. C. ut nemini liceat. in emptione specierum & c. lib. 10.* vel laborando, mendicando aut alio licito modo, frumentum haberi nequeant: Insuper etiam subtrahantur illis, qui superflua habent, cum alioquin satis impium foret, suis quempiam defraudari, eaque in alios transferri, *d. l. 1. & potius malum*

lum tolerandum quàm faciendum, *c. ita ne* 32. q. 5. Quo enim in casu charitas incipit à se ipso, vid. Barbof. Locuplet. *sub voce, Charitas, ax.* 1. His itaque concurrentibus necessitas facit licitum, quod alias esset illicitum, videatur alleg. Barbof. *sub verbo, Necessitas.* Nulla verò necessitas fami par est. Reinck: *de Reg. Sec. & Eccles. lib. 2. class. 3. cap. 4. n. 13.* Magnif. Dn. Ludvvel. ICTus celeberrimus & in hâc almâ Univerfitate Facultatis juridicæ Senior *in synops. Feudal. cap. 14. p. m. 376.* Proindè etiam tale factum omnem reatum excludit. Non tamen omninò sublata, is qui subripuit, lucratur, sed aliquando ditior factus ad restitutionem tenetur. Hugo Grotius *de jure Bell. & Pac. lib. 2. cap. 2. n. 9.*

XXII. Non jure denegatur transitus innoxius per alterius territorium, proindè adversus denegantem jure suscipi potest bellum, de quo passim testantur sacrarum literarum monumenta. Num. 21. Reinck. *de Reg. Sec. & Eccles. lib. 2. class. 3. cap. 2. n. 43.*

XXIII. Jure quoque feudali Vasallo concessum est deprædare Dominum, si ei denegaverit facere justitiam. *c. un. in fine de milit. vasall. qui contumax est. 2. Feud. 22.* Quamvis autem quidam Doctorum propter modernas Imperii constitutiones *de Anno 1495. 1520. 1522. & seqq.* illud deprædationis beneficium & judicium, quod vocatur *Selbgericht*, jam cessare putent. Nihilominus tamen, non possum non illis in eo contradicere, (quamvis alioquin sit religioni) quòd præsupponant, virtute *dict. cap. unic.* olim, omnibus juris prætermiſſis remediis, Vasallo licuisse deprædare dominum, cum tamen in illo ipso textu satis expressè sit dispositum, ad juris remedia prius recurrendum, justitiâ verò denegatâ, tunc demum viâ facti insistere & feudi possessionem propriâ autoritate vindicare vasallo licitum esse. Eapropter, cum suprâ dictæ Constitutiones Imperiî de casu denegatæ justitiæ non loquantur, videtur esse dicendum quòd dispositioni feudali omnimodò derogare noluerint.

XXIV. Parùm verò interest an IMMEDIATE, seu citra personæ alterius interventum per semetipsum: sive MEDIATE & per tertium quandam, offensio & injuria procuretur. Quocircâ si per ministros & officiales injuria inferatur, quam Dominus inferre vel mandavit, vel antequàm inferatur præcavit, nec prohibuit, cum prohibere potuerit, vel illatam ratihabuit, non minus adversus
C
ipsum

ipsum Dominum, quàm ipsos ministros & officiales, si factum aliquod per se illicitum exequendum suscepere, competere potest persecutio. Mandati enim effectu secuto, delictum mandantis & mandatarii unum est, vid. Barbof. Locuplet. *sub voce, Mandatum ax. 12.* Et injuria facta per interpositam personam, ab ipso committente facta cenletur, Gail. *in tract. de pignorat. obs. 5. n. 2.* Proinde etiam Consilarii & Officiales Principis vel alterius alicujus Magistratus superioris sibi cavere debent, ne mandatis Principum & superiorum suorum iniquis ullum præbeant assensum vel illa exequantur: Licet enim ea, sub iniquo & valido jam Principe, ministris præbeant auctoritatem, sublato tamen eo vel depresso, sub Principibus aut Successoribus melioribus, meritò ab illis exigitur poena & ultio, asseverante Dn. Boxhornio (qui à plerisq; venditur pro authore) *in disquisit. Polit. casu. 9. in fin.* Imò ipsi Principes, meliora edocti, talibus ministris propriâ auctoritate meritas possunt infligere poenas; quippe, cum illi Principibus non in tantum sint adstricti, ut se instrumenta præbeant eorum sceleribus, sed ut præprimis gloriam Dei & Principum suorum honorem & commodum, in quantum salva poterint conscientia, procurent & promoveant: Proinde si suo ritè non fungantur officio, tanquam perjuri & perfidi, culpæ & poenæ se reos constituunt; tantum verò abest, quòd delinquentes ministros excuset, quòd delicti causam non in se, sed in Principe suo fuisse offendant, cum illius delicti, ipso facto, se fecerint participes. Sic Tiberius à scelerum suorum ministris meritas exegit poenas, quamvis id in eo culpandum fuerit, quòd non eâ de causâ, quòd illi malè egerint, sed quia ipsi tædium illorum cœperit oblati in eandem operam recentibus, ad sumendas poenas processerit, de quo Tacitus *lib. 4. Annal.* Ratihabitio quoque in delictis, contemplatione ratihabentis commissis, & quæ per alium explicari potuere, mandato æquiparatur, *c. ratihabitionem. de Reg. Jur. in 6. & ibid. Dynus. n. 3.* Gail. *in tract. de pignorat. observ. 5. n. 3.* Sic etiam superior, si factum ministri nocentis, antequam illud consummatum fuerit, ipsi innoceat & prohibere potuerit, nec fecerit, æquè se delicti facit participem, ac si ipse perpetravisset: Qui enim prohibere potest aliquod factum illicitum, nec prohibet, ipsum fecisse dicendum. *arg. l. 44. §. 1. junctâ l. 45. ad L. Aquil. arg. l. 4. C. de nexal. action.*

XXV. Versatur autem hæc propriâ autoritate persequendi facultas circa omne id, quod jure debetur. Vox verò DEBENDI laxiùs accipienda venit. Non enim tantùm id, quod lege Civili vel jure domini vel contractùs, ejusdemque vel voluntarii vel involuntarii, puta delicti, in causam debendi venit, persequi licet, ita ut quæcunque actionis contineatur causa, juxta *l. 178. §. fin. de Verb. signific.* Sed etiam illud, quod lege naturæ & gentium sibi quisque vindicare potest. Quemadmodum enim persecutiones illæ, quæ judiciali instituuntur autoritate, aliquam debendi præsupponunt causam: Ita etiam hæc extrajudiciales, de quibus hæc vice tracto, aliquam involvant oportet: hæc enim causâ debendi cessante; illæ ipsæ damnabiles & punibiles forent, cum alioquin violentiæ injustæ induerent naturam. Debetur autem cuiquam aliquid, vel tanquam PERSONÆ PUBLICÆ, vel tanquam PRIVATÆ. Et utriquetam DIRECTÒ quàm INDIRECTÒ. PUBLICÆ PERSONÆ DIRECTÒ competit (ut uno complexu multa dicam) suæ jurisdictionis tuitio. Et hæc jurisdictio vel suprema vel inferior est. Ad illam spectant omnia jura & Regalia, quæ Principi vel Magistratui jura Principis habenti, in signum præminentia, à populo sunt concessa. De quibus juribus Majestatis & superioritatis latissimè differit Reinckingk. *de Reg. Sec. & Eccles. lib. 1. class. 5. c. 4. per tot.* Hippolitus à Lapide *in tr. de Ratione Status in Imper. Roman. part. 1. cap. 6. sect. 2. & seqq.* Quò imprimis referri debet Universalis Imperii & Regni protectio, quæ omnium subditorum personas & bona complectitur: Soli enim Principi talis protectio competit. *l. 3. ff. de offic. præfect. vigil.* Et hæc cura cum ante omnia Magistratibus est demandata: non minùs privata quàm publicæ injuriæ, ab illis, habenda est ratio: præsertim, cum in damnis, quibus prægravantur privati, ipsa labore etiam Respublica. Non tamen propter privatam aliquam injuriam, totam Rempublicam à Magistratu, gravi bello aut alio modo violento, in discrimen vocari semper tutum & consultum erit; sed interdum, pro incerto rerum statu, injurias privatas condonari, vel earum vindictam & persecutionem in alia commodiora reservari tempora, conducibilius esse poterit: hoc enim casu, quicquid in privatam peccatur utilitatem, pensatur in publicum. Hinc in Constitutionibus Imperii saluberrimè disponitur, quòd propter privatam

injuriã aut damnum Statui Romani Imperii datum, univẽrsã cui-
dam genti aut Provinciã, ab Imperatore bellum inferri nequeat,
juxta Recesſus deputat. Wormat. de Anno 1564. §. dann Ertlich. Quo-
circa si Magistratus superior in usu & exercitio supremã jurisdi-
ctionis suã à quopiam, siue subdito siue extraneo, turbetur ac impe-
diatur, jure permittente, resistere & illam sibi vindicare potest.
Magistratui inferiori verò, cum ipsi jurisdictio lege vel moribus
debeatur, meritò quoque illius defensio, sine quã illa esset elusoria,
concessa censetur. *arg. l. 2. ff. de juridict. Tusch. tom. 4. conclus. 441.
num. 6.*

XXVI. Quamvis enim Magistratus Superior omnia, etiam
ea, quã privatorum sunt, impetio possideat, dominium tamen in
res privatorum directò sibi vindicare nequit: Necessitate tamen in-
gruente publicã, illas, justo oblato pretio, invitis quoque possesso-
ribus, propriã auctoritate auferre potest. *Gail. 2. observ. 56. per tot.*
Cum enim nos nostraque omnia Reipublicã debeamus, si ea ultrò
non offerimus ubi opus est, venditio coacta non ademptio est, sed
condictio repetitioque ab ingrato, uti eleganter Dn. Boxhorn. *in
disquisit. Polit. casu 31. in fine.* Proinde auctoritas illa in vindican-
dis bonis privatorum jure concessa, non ad libidinem Magistratuum
se extendit, sed Reipublicã necessitati subservit & adstricta
est; In tantum, ut nec ad ornatum urbi conciliandum propriã
auctoritate auferri possint. *Boxhorn. all. loc.* Quamvis Principi,
justo oblato pretio, petenti fundum alicujus privati, quem ad urbis
ornatum applicare vellet, spontaneo motu annuere quã resistere,
laudabilius ac honestius esset.

XXVII. Ea verò, quã TANQUAM PRIVATIS debentur per-
sonis, concernunt ipsas vel PRINCIPALITER, vel IN CONSEQUEN-
TIAM. PRINCIPALITER, quã ad defensionem personã, famã, ac
rerum nostrarum spectant. Quicquid enim quispiam ad sui corporis
tutelam fecerit, id jure fecisse dicendum. *l. 3. ff. de justit. & jure.*
Cum natura defensionem omnibus præscripserit animalibus. *Tusch.
tom. 2. concl. 130. n. 6.* & omnis ratio expediendã salutis sit honesta.
Cic. pro Milone. Imò sui ipsius defensionem omittere non solum
culpa, sed etiam dolus perhibeatur à Bald. *4. const. 3. n. 111.* Illa quo-
que defensio, quã pro pudicitia suscipitur, est justa: cum vitis &
mu-

mulieribus honestis metus stupri major, quam mortis esse debeat. l. 8. §. 2. ff. quod metus caus. & amissa pudicitia, contempta, spreata, imò nulla sit mulier. Speidel. in *Observ. sub voce. Nothwehr. in fine.* Res etiam nostras jure, per vim quoque, defendere licet. l. 1. C. Unde vi. l. 3. §. 9. ff. de vi & vi armata. Patrimonium enim sive bona dicuntur alter sanguis & vita hominis. vid. Barbof. Locuplet. ax. 1. sub voce, de Bonis. In tantum quoque defensio rerum nostrarum nobis competit, ut etiam cum alterius detrimento, quamvis hujus nulla intercesserit culpa, illas tueri possimus: Cujus exemplum in jure obvium, cum alienas aedes invaserit incendium, & periculum sit, ne ulterius serpat ac nostras quoque corripiat aedes, tunc vicini domum propria auctoritate licite demoliri possumus. l. 7. §. 4. ff. quod vi & clam.

XXVIII. IN CONSEQUENTIAM debetur cuivis, tam ratione corporis quam honorum, defensio alterius, qui vi injusta oppressus conspicitur: cum ad eam teneatur quisque, tam ratione officii, quo naturaliter homo homini obstrictus. l. 7. ff. de serv. export. quam cognitionis illius latissimæ, quam natura inter homines constituit. l. 3. ff. de Just. & jur. Dynus in Reg. 19. n. 5. in 6. In tantum, ut ille in foro conscientia reus constituatur, qui alterius negligit defensionem, cum delictum participasse, & favorem præbuisse delinquenti dicatur, qui non impedivit, cum potuerit, ne proximus læderetur. c. dilecto. x. de sentent. excommunic. in 6. Quod tamen eatenus procedit, si citra corporis sui certissimum periculum defensio alterius suscipi potuerit. Hugo Grotius de *Jure Belli & Pac. lib. 2. cap. 15. n. 7.*

XXIX. Non minus quoque personas privatas cura salutis tangit publicæ, proindè jura unicuique de populo, propria auctoritate vindicandi hostes publicos, attribunt facultatem. l. 35. ff. de Religios. & c. In quorum censum sunt etiam referendi, 1. Proditores patriæ, quibus duellum propria auctoritate indicere licet. Bocerus in *traît. de duello cap. 3. n. 1. & 2.* 2. Transfugæ, qui de jure communi à quocunque interfici possunt. l. 3. §. fin. ad L. Cornel. de sicar: quod propter revelationem secretorum singulariter esse receptum, asseverat Clarus *recept. sentent. lib. 5. §. homicidium, num. 52.* 3. Latrones & desertores militia, adversus quos, cunctis, ad intercessionem usque, propria auctoritate exercendæ ultionis publicæ

concessa est facultas. *tot. tit. C. quand. liceat. unicui: sine iudice se vindic.* Quæ juris communis dispositio extenditur quoque ad circumforaneos & vagos sive pagatim grassantes milites, quos vocant *Umblauffende und Barrende Knecht*; vid. *Gail. de Pac. Publ. lib. 1. cap. 4. n. 38. & seqq.* 4. Banniti, quorum corpus & bonâ, jure constitutionum Imperii, cujusvis invasioni ac direptioni sunt exposita, vid. *Cammer. Gerichts. Ordnung. part. 2. tit. 9.*

XXX. In vindictam quoq; salutis publicæ tendit illud, quod cuivis illum, apud quem alciã luditur, in ipso lusus actu, verberare, vel ipsi damnum dare & aliquid suffurari liceat. *l. 1. §. 3. ff. de aleat.*

XXXI. FORMA exercendi *avrodimia* est vel INTRINSECA vel EXTRINSECA. Illa consistit in justo ac proportionato, id quod debetur, exigendi ac compensandi modo. Ultra id enim, quod debetur, juris nostri persecutio non datur. EXTRINSECA verò diversimodè exerceri potest, & maximè circa justam personarum, famæ ac rerum defensionem extrajudicalem est occupata, quæ expeditur vel BELLO PUBLICO vel PRIVATO, juxta distinctionem, ab Hugone Grotio, de *Jure Belli & Pac. lib. 1. cap. 3. n. 1.* traditam.

XXXII. Ut autem BELLO PUBLICO OFFENSIVO ritè procedat *avrodimia*, ante omnia justæ & necessariæ subesse debent causæ, quarum totidem, quotidem sunt actionum forensium, juxta Grotium de *I. B. & P. lib. 2. cap. 1. n. 2.* Prius tamen tentanda sunt pacis & juris remedia, antequam ad ipsa arma fiat progressus, tunc enim vis est permessa, ubi jus obtineri nequit. *Tusch. Tom. 1. concl. 34. n. 11.* Proindè bellum, etiamsi ex justissimis & maximè necessariis susceptum fuerit causis, nihilominus tamen, si per arbitros controversia sopiri potuerit, pro injusto reputandum esset. *Bocer. de bello. cap. 4. n. 9.* Quando verò injuria & damna, nullo pacis remedio, nulloque juris ordine averti potuère, tunc demum licita suscipitur de expediendis armis cogitatio, vid. *Wilhelm Ferdinand. ab Efferen in Manual. Polit. Christian. de Ratione. Status. lib. 5. punct. 2. n. 7. ne tamen ordo & modus bellandi excedatur. Card. Tusch. Tom. 1. concl. 37. n. 2.* Qui modus & ordo potissimum consistit in legitimâ belli denunciatione & ipsius executione. Hæc in eo vertitur, ne violentia procedat ultra illatam injuriam, de quo videndus Grotius de *Jur. Bell. & Pac. lib. 3. cap. 111. & seqq.* Illa verò tam est necessaria, ut
sine

sine eâ, nec insidiis, nec aperto Marti locus sit. Bocerus *de Bello lib. 1. cap. 6.* Hujus persecutionis bellicæ species quoque sunt repressaliæ. Grotius *de Jur. Bell. & Pac. lib. 3. c. 2. n. 4.* quæ parvum dicuntur bellum. Beseold. *indisputat. de Regalib. c. ult. n. 3.* His enim vindicamus injurias ab extraneo quodam illatas, dum ejusdem loci homines vel res detinemus, si ejus superior justitiam administrare recusarit. Beseold. *all. loc.*

XXXIII. BELLUM verò DEFENSIVUM semper licitum est, modo illud injusta provocaverit offensio, nec hanc excedat ipsa defensio. Quando enim hosti justa est data offendendi causa, in foro Poli defensio est illicita, Wilhelm. Ferd. ab Efferen *de Ratione Status lib. 3. punct. 4. numer. 16. & seqq.* Nisi offendens ultra meritum hosti inferat damnum aut hic periclitetur ne inferatur. In foro soli verò defensionis favor ad eum se extendit, ut eorum quoq; justa censeatur causa, qui bello petiti, illud sunt promeriti. Dn. Reinkingk. *de Reg. Sec. & Eccles. lib. 2. class. 2. cap. 2. n. 16.* Hujus etiam exemplum prostat. in *tit. 28. lib. 2. Feudor*: ubi asseritur, vasallum teneri defendere dominum suum, licet manifestè injustam alicui fecerit guerram, modo ipsa defensio non fuerit conjuncta cum alterius offensione, ad quam non obligatur, quamvis si vellet, etiam ad alterius offensionem dominum adjuvare posset. Ea propter hæc consuetudo feudalis, cum vasallum tantum ad domini sui defensionem, citra tamen alterius offensionem, obliget, non penitus est improbanda, quamvis quibusdam Doctoribus admodum dura & in conscientiam injuriosa videatur, de quo Dn. Rittershus. in *part. feudal. lib. 2. cap. 1. quest. 20.* Magnif. Dn. Ludvvell. Patronus ac Promotor meus atatem devenerandus, in *synops. feudal. cap. 14. p. m. 368.* ubi duo, rigori juris feudalis, adhibet emplastra.

XXXIV. Ut BELLO PRIVATO, justo & legitimo exerceatur *à toto* modo, necessum est ut distinctim procedamus. Verifatur enim hoc bellum privatum, æquè ac publicum, circa defensionem personæ, famæ ac rerum, ab illis ipsis injuriam repellendo. Defensio personæ propriæ, vel alienæ, consistit in justa & proportionatâ periculi, ab alio non jure illati, propulsatione. Præcedat igitur injusta offensio, quæ vel ipso actu vel tantum conatu, qui actui proximus, illata fuit. Ordinat. Criminal. *artic. 140. in verbis, überlaufft / ansicht oder*

eder schlägt. Proinde sufficit terror armorum, non solæ minæ ver-
 bales, nisi minans simul adaliquem offendendi actum processerit
 Carpzov. in *pract. Crim. part. 1. cap. 29. n. 56. & 57.* Qui verò ab initio
 provocans fuit, licet postea in eadem pugná in vitæ discrimen con-
 jectus fuerit, justè tamen non offendit provocatum, cum in delictis
 principium, non exitus spectetur. Gail. *lib. 2. obs. 110. n. 10.* & sibi
 imputet, qui suâ culpâ se vitæ periculo exposuit. *arg. l. 203. de Reg. jur.*
 Nil tamen interest, an insultans animum & propositum læden-
 di habuerit, nec ne, cum sufficiat, insultatum non jure pati offen-
 sionem. *arg. l. 3. ff. de just. & jure.* Grotius de *Jure Belli & Pac. lib. 2. cap. 1. n. 3.*
 Proinde, contra dormientem & furiosum, de jure naturæ,
 periculum mortis, etiam cum insultantis internecone, impunè a-
 verti potest. Bocer: de *duello cap. 10. num. 17.* Debet autem injusta
 offensio talis esse, ut citra periculum evitari non potuerit. Qui enim
 fugâ saluti suæ tutò consulere poterit, is certè fugere tenetur, si
 omnind nullam incurrere velit penam, cum is qui non fugit, cum
 citrà periculum fugere posset, minimè extra culpam constitui dica-
 tur in Constitut. Carolinâ Criminal. *art. 140. & 142.* Omni igitur
 cessante offensione, defensio ulterius non est licita, cum ex tunc ag-
 gressus extra omne sit constitutus periculum. Offensio autem tam-
 diu durare præsumitur, quamdiu ipsa rixa & tumultus, idcirco
 defensionem, quæ sit pendente rixâ & tumultu, in continenti fieri
 & justam esse, dicit Gail. de *Pac. Publ. lib. 1. obs. 16. n. 17.* Cæterum
 etiam propulsio non debet esse atrocior ipso insultu, proinde,
 si periculum levioris tantùm percussiois immineat, defensio ad in-
 terneconem usque progredi nequit, sed impetus ille, reperiendi
 pugno aut baculo, vel alio modo, averti & declinari debet, ne
 mors inferatur. *c. 18. §. fn. x. de homicid.* Ita etiam vis aliqua, sine ar-
 mis illata, armis repelli nequit, vel, si tantùm baculo percussio fa-
 cta fuerit, gladio repercutere haud licet. Tusch. *tom. 2. concl. 131. n. 17.*
 modò ipsius aggressoris robur & fortitudo non suppleat, quod armis
 deest, nec aliud telum aggressus in promptu habeat, quo sese, defendere
 posset, Bocer. in *tr. de duello cap. 10. n. 57.* Tusch. *alleg. loc. n. 18.*
 Paritas enim armorum quoad speciem exigenda non est, cum paria
 arma in continenti semper haberi nequeant. Speidel. in *Obserr. sub*
voce. Nothwehr.

XXXV.

XXXV. Quousque autem defensio, quæ contra vim publicitæ inferendam suscipitur, progredi debeat, & an ipsa propulsiō ad internecionem usque sit licita, quæstionis est? Quod affirmo, per l. 1. §. pen. ff. ad L. Cornel. de Sicar. Grotius de jure belli & pac. lib. 2. cap. 1. n. 7.

XXXVI. Cùm suprâ thes. 12. dictum fuerit, quod etiam carceris molestiâ corpus lædatur, meritò ad sui defensionem notoriè innocens, non servato juris ordine carceratus, propriâ autoritate carcerem effringere & sese in pristinam vindicare potest libertatem. Fachinæus lib. 9. controvers. 71. cùm judici de facto procedenti impunè quoque resisti possit, arg. l. 5. C. de jure fisci. l. 170. ff. de Reg. Jur.

XXXVII. Extrajudicialis Famæ defensio ritè procedit, si injuria verbis vel scriptis primùm illata, in continenti, iisdem verbis retorqueatur, aut generaliter dicatur, injuriantem mentiri. Gail. 2. obs. 100. n. 1. In tantum, etiam si falsi criminis insimulatus dicat, injuriantem mentiri ut adulterum vel prædonem, vid. elegantissimè Dn. Carpov. in decis. Illustr. Sax. part. 3. decis. 247. per tot. Quamvis enim lis inter Doctores nondum sit decisa, an nimirum retorsio sit de jure licita nec ne? nihilominus tamen illam ex observantiâ satis approbatam esse constat, vid. Græcke in tract. de privatâ auctoritate. tit. 3. cap. 4. n. 3. Quocirca injuria verbalis armis repelli nequit, cùm defensio non foret proportionata ipsi offensioni. Bocero. in tract. de duello cap. 8. num. 14. Multò minus ex post facto, injuriatus injuriantem ad duellum provocare potest. c. monomachia. 2. q. 5. In tantum, licet copia judicis haberi non potuerit, aut injurians, in judicium vocatus, non venerit, frustra dissentiente Bocero alleg. loc. n. 6.

XXXVIII. Quomodo verò ipsas Res propriâ autoritate vindicare & defendere liceat, jam locus dicendi se offert. Harum defensio potissimum occupatur circa earundem possessionem, eamque viâ facti vel adipiscendo, vel recuperando, vel retinendo. De quibus modis distinctim videbimus.

XXXIX. Rerum possessionem propriâ autoritate licitè adipisci possumus, vel DIRECTÒ vel INDIRECTÒ. DIRECTÒ, quando res ipsas, nobis debitas, occupamus. Illarum autem pos-

D

sessio

fessio, vel est vacua, vel ab alio jamdù occupata & detenta. Res, quarum possessio est vacua, licitè adipisci posse, testatur Wesenbec. *part. 4. conf. 176. n. 5.* Vacua enim possessio apprehensa, nec clandestina, nec violenta aut precaria dici potest. Proindè heredes, rem hereditariam, cujus possessio est vacua, propriâ autoritate occupare possunt, *per l. 23. ff. de acquir. & amitt. possess.* Wesenbec. *in part. ff. quorum bonorum n. 8.* Tulch. *Tom. 6. conclus. 408. n. 3.* Secus autem se res habet, si ab alio jam fuerit apprehensa, tunc remediis juris possessoris, vel petitoris uti necesse habent, Wesenbec. *part. 3. conf. 127. n. 21.* Non minus Vasallus, cui expectativa feudi vacanti, cum potestate ejus vacantem propriâ autoritate apprehendendi possessionem, à Domino est concessa, in casu vacantia contingentis, licitè feudi possessionem adipisci potest; cujus exemplum in Instrumento Pacis Osnabrug. Cæsar. *Suec. art. 11. versic. similiter.* luculenter prostat. Quamvis autem in legatarium rei legatæ dominium ipso jure transeat, *l. 80. ff. de legat. 2.* illius tamen possessionem vacuam ipse apprehendere nequit, quippe cùm à manibus heredis illam accipere necesse habeat, §. 1. *Inst. de legat. l. 1. §. 2. ff. quorum legat.* Herede verò non adente hereditatem, vel longius differente aditionem, à giudice licentiam apprehendendi impetrare debet, juxta *Novell. 1. cap. 1.* Si tamen heredis nihil interfit, puta, si ipsi deductio Falcidiæ non competierit, legatarius rem legatam propriâ autoritate licitè occupare potest. *arg. l. 1. §. 5. ff. quod legat.* Sichard. *ad l. 5. C. de legat. num. 4.* Aliter se res habet, cùm heredis interfit rem legatam non occupatam fuisse, tunc ipsi à Pratore datur interdictum quod legatorum ad rei restitutionem, *d. l. 1. §. 2. ff. quod legat.* vel ad id quod interest, *l. 2. §. 2. eod.* Si verò legatarius, post hereditatis aditionem, & ab herede apprehensam possessionem, rem legatam propriâ autoritate occupaverit, tunc universum jus, quod in re legatâ propriâ autoritate occupatâ habuit, amittit, *per l. 13. ff. quod metus causa Wesenbec. in paratit. ff. quod legat. n. 7.* Oldendorp. *in clas. 2. act. 2. in affinitibus.* Falluntur autem Doctores, qui ad hujus asserti confirmationem, *l. 5. C. de legat.* adducunt, cum *dist. l. 5.* sensus, à nostro casu, planè sit diversus, nec tantùm de rebus ipsis legatis, sed etiam de aliis hereditariis, extra causam legati constitutis, occupatis, loquatur.

XL. Res

XL. Res autem non vacuas, sed ab alio jamdum possessas, propriâ autoritate occupare licet, si vel pacto de eo conventum, de quo supra thes. 9. dictum, vel, cum debitor in fugâ constitutus fuerit, à quo res debita licitè auferri potest. l. 10. §. 16. ff. *que in fraud. credit.* quod intelligendum, si debitor post contractum debitum cœperit esse fugitivus. Sichard. ad l. extat. ff. *quod metus causa, in prælectionibus suis ad Codicem tit. 20. lib. 2.*

XLI. Ad res INDIRECTO perseguendas, duplici viâ facti utilicer. Unâ, quâ debitorem ipsum, in fugâ constitutum, propriâ autoritate capere & arrestare licet, Dynus in c. *ea que sunt. de Reg. Jur. in 6. in addit. sub lit. a.* quamvis captus judici sisti, nec ultra horas viginti detineri debeat, arg. l. 25. ff. ad l. jul. de adult. Coler. de process. executiv. part. 1. cap. 3. n. 110. & seqq. Alterâ verò viâ facti procedere licet, quando res debitoris, apud creditorem quoquo modo sine vitio constitutæ, tamdiu retinentur, donec de credito satisfiat. Est enim retentio species executionis privatæ. Gilhauf. in arbor. judic. Civil. c. 10. n. 36. & hoc quoq; modo sibi quis propriâ autoritate jus dicit, juxtâ Pyrrh. Maur. in tr. de Solut. Oblat. & Retent. in specie de Retentione. n. 7. pag. 232. Præprimis autem retentionem justificat causa contractui vel rei retentæ cohærens, proindè ob impensas, in rem apud se justâ ex causâ constitutam, factas, retentio est permissa, l. 33. ff. de condit. indebit. Sic quoque ob debitum tantùm chirographarium res oppignorata, licet illud debitum, ob quod res pignori nexa fuit, jam solutum fuerit, propriâ autoritate retineri potest, donec etiam de ipso debito chirographario creditori satisfactum fuerit, l. unic. C. etiam ob chirographar. pec. pign. ten. posse.

XLI I. Possessionem amissam propriâ autoritate licitè recuperare possumus, 1. quando illam invenimus vacuum. Tusch. rom. 7. concl. 393. n. 1. 2. si per vim invalu & ablata fuerit. Hoc enim in casu, adversus spoliatorem violentum, cuilibet, etiam non domino, qui tantùm qualem cunque habet possessionem. l. 1. §. 30. de vi & vi armatâ, in continenti, eodem modo violento, possessionem ereptam recuperare licet. l. 17. ff. de vi & vi armatâ. Quando autem recuperationem IN CONTINENTI factam esse, dici possit, judicis arbitrio relinquitur, qui pro negotii qualitate æstimare debet, an de-

jectus, quamprimum potuerit, ad recuperationem se preparaverit, nec ad actus extraneos discesserit, Tusch. *tom. 7. concl. 393. n. 20.* Actus autem extranei dicuntur illi, qui à proposito faciendi recuperationem verisimiliter aliquem divertunt. Tusch. *all. loc. n. 28.* Si enim recuperatio magnam requirat apparatus, non tantum aliquot dies, septimana, sed etiam annus, & plures, intervenire possunt, intra quod temporis intervallum amici & auxiliatores, quorum ope possessio recuperetur, conquiri & associari queant. per text. in Ord. Camer. Imper. *part. 2. tit. 9. §. 5.* Gail. *de Pac. Publ. lib. 1. cap. 16. n. 4.* Proinde ad recuperationem castris, vel ditionis alicujus, etiam decennium indulgeri posse, asseverat Bocerus, *de duello cap. 9. n. 45.* Gail. *all. l. n. 16.*

X L I I I. Quod de possessione rerum immobilium et opta recuperanda, in theli precedente dictum, id quoque de quasi possessione rerum incorporalium seu jurium nostrorum intelligi debet, *arg. l. 3. §. 13. 14. 17. ff. de vi & vi arm. tit. 1.* Quocirca si quis violenter spoliatus fuerit sua possessione jurisdictionis, quam habuit in aliquâ civitate vel castro, eam propria auctoritate recuperare potest. Non autem Domino, dejectis ejus officialibus vel ministris, per quos possidebat, postea propria auctoritate possessionem, vi occupatam, recuperare licet, contra Tuschum *tom. 7. conclus. 393. num. 20.* Cum per dejectos ministros ipse dominus, etiam ignorans, ejectus dicatur *l. 1. §. 22. ff. de vi & vi arm. tit. 1.*

X L I V. Non minus quoque res mobiles, si vi vel clam ablatae fuerint, quibusdam in casibus, propria auctoritate persequendi & recuperandi datur facultas. Furem enim vel raptorem propria auctoritate capere posse, patet *ex l. 56. §. 1. ff. de furt.* quod intelligendum si in flagranti delicto fuerint deprehensi, & hoc in aliis quoque delictis procedere testatur Gail. *1. observ. 54. n. 3.* Non tamen furem occidere licet, nisi adsit periculum vitae, aut noctu deprehendatur, utrumque verò cum clamore testificandum *l. 4. §. 1. junctâ l. 5. ff. ad L. Aquil.* Populatores verò agrorum nocturnos, propter criminis atrocitatem, indistinctè occidere permittitur, *l. 1. C. quando lic. unic. se sine jud. vend.* Ita quoque res à fure ablatae, antequam eas ad locum, ad quem destinavit, pertulerit, propria auctoritate licitè rursùm auferri possunt.

XLV. Adversus vim turbativam res propria auctoritate, cum moderamine inculpatæ tutelæ, defendi queunt. *l. ii. ff. de vi & vi armat.* Wesenbec. *in paratit. ff. de acquir. & amit. possess. n. 7.* Coler. *de process. execut. part. i. cap. 3. n. 136.* In tantum, ut si armis illata fuerit, armis quoque repelli possit. *l. i. §. 27. l. 3. §. 9. ff. eod. tit.* Proinde quoque, ad interuersionem usque defensio rerum suscipi potest, propter periculum corporis quod armis intentatur: alioquin, si corporis absit periculum, inuasor rei alienæ impunè occidi nequit. Ceterum etiam, ædificando, vel aliud quidpiam in meo per vim faciendum, possessio mea turbati videtur, quocirca, ad illam tuendam, illud ipsum, quod nullo jure ædificatum, vel factum fuerit, propria auctoritate destruere possum *l. 29. §. 1. ad l. Aquil. l. i. C. ut nemini lic. sine jud. auctor. signa reb. impon. alien.* Nihil autem interest, an quis in naturali vel tantum civili sua turbetur possessione, *l. 18. ff. de vi & vi armata.* Hinc Doctores inferunt, Dominum feudi, vasallo existente notoriè inhabili, licitè possessionem feudi ingredi, & sibi metipsi jus dicere posse, cum in sua civili possessione turbati dicatur. Knichen *de superiorit. & reg. territorii jure cap. 5. n. 209. & seqq.*

XLVI. Sic quoque pro retinendâ quasi possessione jurisdictionis, vel alterius alicujus juris, turbatorem in continenti propria auctoritate repellere licet. Thom. Michael. *de juridict. concl. 149. lit. (d.)* Hinc etiam jus pignorationis, tanquam privatæ executionis species, ad eum finem in Imperio Romano invaluit, ut statibus Imperii, pro conservandâ possessione suâ vel quasi, super quâ per vicinum turbati fuerint, liceat invadere ac detinere tam ipsum aduersarium quàm etiam res, iumenta, item homines ejusdem. vid. Ordin. Camer. *part. 2. tit. 22. von Pfändungen / Gilhaufl. in arbor. judic. civil. cap. 10. §. 3. n. 44.*

THESES ULTIMA. Hæc omnia in eum finem sunt permissa, ut non tantum quies conservetur communis. *l. unic. C. quand. lic. unicus. sine jud.* Sed etiam cuique jus suum tribuatur, & quidem respectu LÆDENTIUM, ut eorum temeritas justâ reprimatur coercitione: respectu LÆSORUM verò, ne vel jus suum, propter sæpius obtingens periculum in morâ, penitus amittant, vel de eo consequendo, propter tortuosos litium anfractus,

quas execrari laudi ducitur in l. 4. §. 1. de alien. jud. mut. causâ, diu-
 tius frustrentur. Sed ne ultra terminos excurram, & prolixita-
 te tædiolâ benevolo lectori sim molestus ac onerosus, hîc in latif-
 simâ *autodidactis* materiâ sisto calamum, si priûs impetravero ve-
 niam, quòd illam, pro ejus dignitate, exactiori limâ non perpo-
 liverim, cùm pro temporis angustia ingenique imbecillitate
 meliora scribere hand licuerit: pro quâ con-
 celsâ gratiâ

DEO SOLI GLORIA!

Emendanda.

Thef. 19. in lin. 8. pro l. 2. lege 7. *Thef.* 21. lin. 6. post verba. de consecrat.
 adde dist. 5. ead. *Thef.* lin. 9. pro l. 1. lege 2. ead. *Thef.* lin. 11. lege nequeat.
Thef. 24. lin. 32. lege ipsum.

VIRO

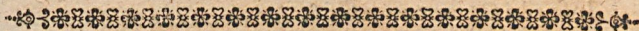
CLARISSIMO AT QVE EXIMIO,

DN. JOH. GUOLFGANGO *Francf.*
U. J. Doctorando.

MI FRANCE salve, dignus es Respublica
In partibus cui regenda haut infimis
Credatur; ecce sum tibi sponsor: dehinc
Adesse, precor, Examini quàm plurimos
Nostro eruditos *Candidos Viros* tui
Similes, mereris divitem { *spartam* } VALE.
  { *Martham* }

deproperab.

Ernestus Cregel D. Juris
publici & Institut. Impp. P.P.
Reip. Noribergenf. Consiliarius h.r.
Univerſitat. Altdorffin. Rector.

UT rapit in ſylvas Orpheus genus omne ferarum,
Pollice dum chordas ingeminare facit:
Sic tua ſumma trahit facundia quemque virorum,
Dum licitum eſſe ſibi dicere jura probas.
Perge ita, divinis conatibus utere porro,
Doctōrisque brevi præmia digna feres.

Gratulabundus ſcribebat

Clariffimo Dn. Doctorando,
Amico ſuo percharo

M. Joh. Paul Selwinger/ Polit.
Metaph. & Log. Prof. Publ.

CLA-

AVTOΔΙΚΙΑ LICITA

disputaturo

VotIVè aDCLaMitant

CONVICTORES RITTERSHUSIANI.

JOHANNES GUOLFGANGUS FRANCKIUS.

ἀναγ.

(N in E mutato.)

FIES VULGO CHARUS GANGES IN FANO.

S Tulte, quid iratos irato iudice fasces?
horres? quid curis emaciare malis?

Quid tremis infestas sævo pratore secures?
Cur animos rigido consule, stulte, jadis?

Falleris, in portu est navis, tibi pharmaca divæ
Artifici Themidos sunt benè facta manu.

Injustè illatam vim vi repellito: legum.

Justinianarum sædera sancta probant.

Ipsè tibi Cæsar concessit & AVTOΔΙΚΙΑΝ.

Ergò cur stolidè cur tremis atq; gemis?

Ambigis? immensòs noli perquirere libros?

Sed nostri FRANCKI dogmata scita lege.

Dogmata quæ solidâ conscripsit FRANCKIUS arte,

Hæc tibi scrutanti publica jura dabunt.

Sed tibi pro tanto, FRANCKI, sudore, labore,

Præmia quæ poscis? digna labore tuo.

Tu FIES VULGO CHARUS, ceu flumina GANGES?

Volvit, sic vulgo commodâ multa ferēs?

Quis tibi pro meritis figens anathemata Fama?

IN FANO tollet Nomen ad astra tuum?

F I N I S.

ULB Halle

3

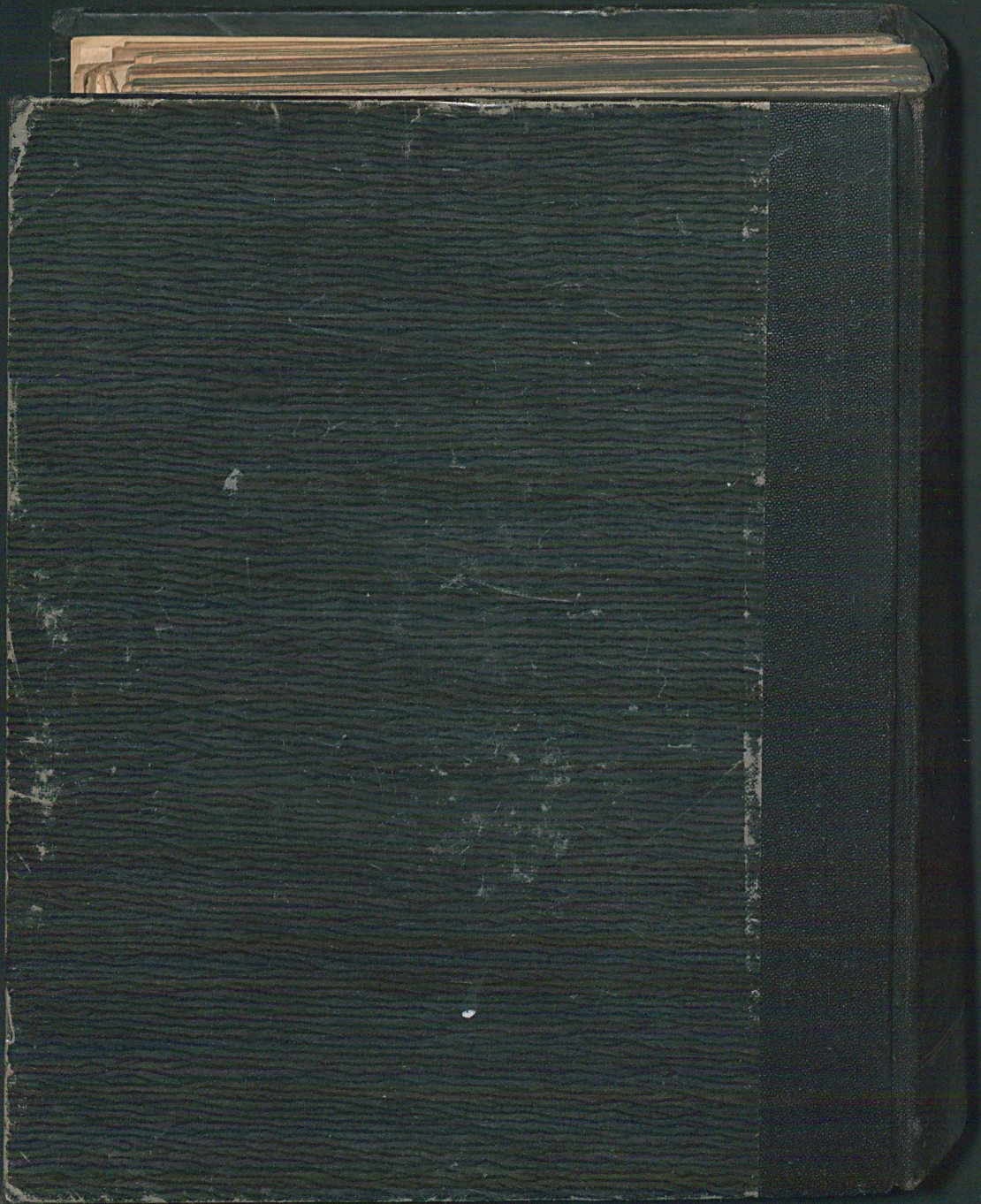
005 129 192

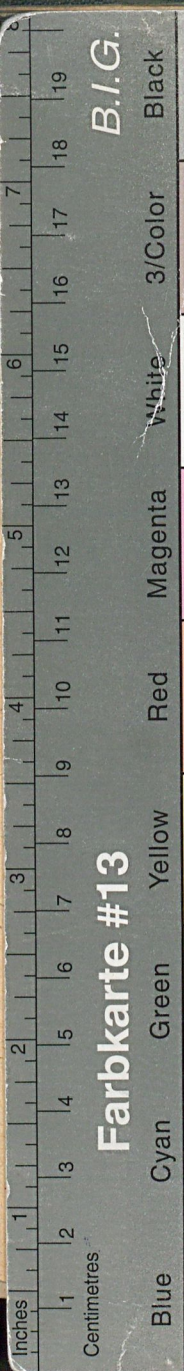
V077

B.I.G.

Farbkarte #13

Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

N. J. C. ⁴⁰ 1218.

INAUGURALIS

De

ΔΙΚΙΑ

ITA *vindicta*

privata

E U

ipii Jus dicere

missum. *1662 3*

nam

ANNUENTE GRATIA,

Authoritate

NOBILISSIMI,

CONSULTISSIMI

ORDINIS

æ est Aلدorffii-Nori-

Univerfitate

CENTIA

ie Jure consequendi

vilegia Doctoralia

Disquisitioni subicit

FRANC. Franck/
D-FRANCUS.

ANNO M. DC. LXII.

HANNIS GOEBELII.